

»Mladi za napredek Maribora 2023«
40. srečanje

ODBOJKA NA ŠTUKLJU

Raziskovalno področje: zgodovina

Raziskovalna naloga

PROSTOR ZA NALEPKO

Maribor, 2023

»Mladi za napredek Maribora 2023«

40. srečanje

ODBOJKA NA ŠTUKLJU

Raziskovalno področje: zgodovina

Raziskovalna naloga

Maribor, 2023

KAZALO

1. UVOD.....	5
2. NAMEN IN CILJI	6
3. METODOLOGIJA	7
4. RAZVOJ ODBOJKE.....	8
4.1 ZGODOVINA ODBOJKE V SVETU	8
4.2 RAZVOJ ODBOJKE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI	11
4.3 ZGODOVINA SLOVENSKE ODBOJKE.....	12
5. ODBOJKA NA ŠTUKLJU.....	17
5.1 ANALIZA ANKETE O ŠPORTU NA NAŠI ŠOLI	23
6. ZAKLJUČEK.....	27
7. VIRI IN LITERATURA:	28
8. PRILOGE:.....	29

KAZALO SLIK

Slika 1: Šolska odbojgarska ekipa se je 8. 10. 2003 pomerila z odbojkaricami državne ženske reprezentance.	17
Slika 2: Šolska odbojgarska ekipa z učiteljem Janezom Kravaričem	18
Slika 3: Naši učenci se na polfinalnem turnirju občinskega prvenstva.....	19
Slika 4: Odbojkarice v četrtfinalu	20

KAZALO GRAFOV

Graf 1: Najbolj priljubljeni športi med učenci in učenkami od 6. do 9. razreda OŠ Leona Štuklja Maribor. Nekateri so na zastavljeno vprašanje podali dva odgovora.	23
Graf 2: Povprečna ocena izbranih vrst športa.	24
Graf 3: Mnenje učenk in učencev o najbolj priljubljenem športu na naši šoli danes.....	25
Graf 4: Mnenje današnjih učenk in učencev o popularnosti športov na šoli pred 20 leti.	26

KAZALO TABEL

Tabela 1: Najbolj priljubljeni športi pri učencih in učenkah od 6. do 9. razreda OŠ Leona Štuklja Maribor.	24
---	----

POVZETEK:

Šport je zelo pomemben del našega vsakdanjika. Tako je tudi na naši osnovni šoli. Zato smo se odločili obravnavati zgodovino odbojke na osnovni šoli Leona Štuklja Maribor. V raziskovalni nalogi *Odbojka na Štuklju* bomo obravnavali zgodovino odbojke na osnovni šoli Leona Štuklja Maribor. V prvem delu raziskovalne naloge, bomo opisali odbojko nasploh. Opisali bomo njen nastanek in zgodovino odbojke v Sloveniji. V drugem delu naloge pa se bomo posvetili zgodovini odbojke na osnovni šoli Leona Štuklja Maribor. Nalogo bomo dopolnili tudi z anketo, ki smo jo izvedli med učenci osnovne Šole Leona Štuklja, v kateri nas je zanimalo, kako dojemajo športno aktivnost na naši šoli danes. Pri tem predpostavljamo, da je odbojka bila v preteklosti na osnovni šoli Leona Štuklja bolj zastopana in je zanjo vladalo večje zanimanje kot danes.

Ključne besede: odbojka, šport, Osnovna šola Leona Štuklja Maribor, tekmovanja

Iskreno se zahvaljujema vsem, ki so nama pomagali pri nastajanju naloge. Zahvaljujema se mentorjem, ki so naju usmerjali z nasveti. Posebej se želiva zahvaliti tudi vsem, ki so bili pripravljeni sodelovati v anketi in ki so z nama delili svoje spomine.

1. UVOD

Šport je nekaj, kar je vedno dajalo dušo vsaki šoli. Naj bo to nogomet, rokomet, atletika, odbojka ali kakršna koli druga športna disciplina, vsaka povezuje učence in učitelje v navijaškem duhu. Tako je tudi na naši šoli. Šport je tisti, ki krepi pripadnost in pripomore k ustvarjanju nepozabnih spominov. Prav te želimo pokazati v naši raziskovalni nalogi, katere tema je odbojka na naši osnovni šoli.

V prvem delu raziskovalne naloge smo predstavili odbojko na splošno. Predstavljena je zgodovina odbojke v svetu in njen razvoj skozi zgodovino. Prav tako smo opisali tudi različne vrste odbojke. Nato smo opisali še kako se je razvijala odbojka v Sloveniji in kakšni so bili uspehi slovenskih odbojkarjev v zadnjih letih.

V drugem delu smo se lotili raziskovanja razvoja odbojke na naši šoli ter največjih uspehov šolske odbojkarske ekipe. To smo opisali predvsem skozi dva intervjuja – intervju z učiteljem športa, ki je treniral šolsko odbojkarsko ekipo in intervju z ravnateljem šole, ki je igral v šolski odbojkarski ekipi. Slednji je kasneje igral tudi v prvi odbojkarski ligi. Prav tako je razvoj odbojke prikazan tudi skozi šolske kronike.

Želeli smo tudi raziskati, kakšna je priljubljenost odbojke na šoli danes. V ta namen smo med učenci 6. do 9. razreda izvedli anketo. S to smo preverili, kateri je danes najbolj priljubljen šport na šoli.

Priprava raziskovalne naloge nam je predstavljala zanimiv izziv, saj se za raziskovanje nismo mogli zanašati na literaturo, ampak smo se morali pogovarjati z ljudmi, saj naša raziskava temelji predvsem na pričevanjih tistih, ki so bili neposredno vpleteni. Vendar je to dejstvo dvorezen meč, saj je hkrati tudi največja omejitev, saj je količina podatkov odvisna od spomina sogovornika in tudi od tega, koliko ljudi nam je bilo pripravljenih zaupati svoje izkušnje.

Vsekakor pa nam je priprava raziskovalne naloge omogočila pomemben vpogled v raziskovalno delo, kar nam bo koristilo tudi kasneje.

2. NAMEN IN CILJI

NAMEN:

Namen naloge je predstaviti zgodovino odbojke na naši osnovni šoli ter ugotoviti, kateri šport je danes najbolj priljubljen na šoli.

CILJI:

- Zbrati podatke o zgodovini in razvoju odbojke v svetu in v Sloveniji.
- Opisati razvoj odbojke na naši osnovni šoli.
- Predstaviti razvoj odbojke in dosežke šolske odbojkarske ekipe skozi oči tistih, ki so bili neposredno vpleteni.
- Ugotoviti, kakšna je priljubljenost odbojke na šoli danes in kateri je danes najbolj priljubljen šport na šoli.

HIPOTEZE:

- Predpostavljamo, da je šolska odbojkarska ekipa dosegala dobre rezultate.
- Predpostavljamo, da šolska odbojkarska ekipa danes dosega enako dobre rezultate kot pred petnajstimi leti.
- Predpostavljamo, da je šport pomemben za krepitev pripadnosti šoli.
- Predpostavljamo, da je odbojka tudi danes eden izmed najbolj priljubljenih športov med učenci od 6. do 9. razreda.

3. METODOLOGIJA

Pri izdelavi raziskovalne naloge z smo uporabili različne metode dela:

1. Zbiranje podatkov

V knjižnici in na spletu smo poiskali knjižno in neknjižno gradivo o zgodovini odbojke v svetu in Sloveniji. V nalogi smo nato opisali zgodovino in razvoj odbojke v svetu in Sloveniji.

2. Analiza podatkov

Zbrane podatke smo analizirali in kritično presodili ter ocenili njihovo uporabnost za namene raziskovalne naloge.

3. Intervju

Izvedli smo intervjuje z učiteljem športa in ravnateljem osnovne šole. Njihove spomine in izpovedi smo nato smiselno vključili v raziskovalno nalogo.

4. Anketa

V okviru raziskave smo izvedli krajšo anketo, katere rezultate smo vključili v raziskovalno nalogo.

5. Urejanje podatkov

Zbrane podatke smo uredili in jih vključili v predvidena poglavja.

4. RAZVOJ ODBOJKE

4.1 ZGODOVINA ODBOJKE V SVETU

Prvi začetnik odbojke je bil William G. Morgan, ki je bil profesor športne vzgoje na gimnaziji v ZDA . Igra, ki jo je razvil leta 1895, se je najprej imenovala *mintonette*. Njegova različica odbojke je izgledala tako, da žoge niso odbijali ampak so jo metali čez mrežo. Leto kasneje je ustvaril tudi natančnejša pravila. Osnovni koncept je sestavljalo deset pravil.¹

Ko je Morgan decembra 1895 predstavil nov šport, je pred samo demonstracijo opisal potek igre. Osnovni cilj igre je bil, da žoga ostane v zraku medtem, ko si jo igralci podajajo čez mrežo. Enemu izmed delegatov, ki jim je bila igra predstavljena, po imenu Alfred T. Halsted, je bila ta zelo všeč. Vseeno je bil mnenja, da nekaj manjka in je predlagal ime *Volley ball*, saj je to po njegovem mnenju bolje opisalo bistvo igre.²

Mintonette so zato kasneje preimenovali v *Volley ball* in to ime se je obdržalo do leta 1952. Tega leta so spremenili način zapisa imena, in sicer tako, da se piše skupaj (*Volleyball*). Takšen zapis imena je v veljavi še danes.³

Odbojka je bila rekreativna in zabavna. V ZDA naj bi do leta 1916 igralo veliko ljudi in igrali so jo na raznovrstnih površinah. Kanada je bila prva tuja država, ki je vpeljala odbojko. Za njimi so jo vpeljali še Filipini, Japonska, Kitajska, Burma in druge države. Po tem so YMCA izdali uradna pravila igre in s tem se je odbojka razširila po svetu. 1. svetovna vojna je prinesla odbojko tudi v Evropo, saj so jo vojaki igrali med prostim časom. Najprej se je uveljavila v Franciji in Italiji ter kasneje tudi v Jugoslaviji. Uradna tekmovanja v odbojki so se začela leta 1914 v Manili. Na začetku mednarodnih tekmovanj, sta bili najuspešnejši državi Češkoslovaška in Rusija. Leta 1948 je bilo prvo evropsko prvenstvo v Rimu. V Pragi pa leta 1949 prvo svetovno prvenstvo. Na olimpijskih igrah so odbojko prvič igrali leta 1963 v Tokiu.⁴

¹ Odbojkarska zveza Slovenije. Zgodovina. Dostopno na: https://www.odbojka.si/index.php?st=zgodovina_ozs (24. 10. 2022).

² Wikipedia: William G. Morgan. Dostopno na: https://en.wikipedia.org/wiki/William_G._Morgan (30. 10. 2022).

³ Odbojkarska zveza Slovenije. Zgodovina. Dostopno na: https://www.odbojka.si/index.php?st=zgodovina_ozs (24.10.2022).

⁴ Prav tam.

Odbojka spada med najbolj razširjene športne na svetu. Od olimpijskih iger v Atlanti je v Mednarodno odbojgarsko zvezo (FIVB) vključeno 213 držav, po ameriških virih pa je 800 milijonov registriranih tekmovalcev.⁵

Glavni razlog za hiter razvoj te igre so pravila, ki so se spremenila v sto letih spreminjala povprečno na vsakih pet let, v zadnjem obdobju pa že kar vsaki dve leti. To je glavni razlog, da se je odbojka iz elementarne igre, ki je bila dobrodošla rekreacijska igra za športnike (atlete, telovadce, plavalce, skavte), razvila v športni spektakel, prepreden z dinamiko, čustvi in lepoto.⁶

Zanimivo je, da je odbojka precej razgiban šport. Poznamo namreč veliko različnih podzvrsti odbojke:

— DVORANSKA ODBOJKA:

Pravila dvoranske odbojke določajo, da je ekipa sestavljena iz največ 12 igralcev, po 6 igralcev v polju in 6 v rezervi. Vsaka ekipa ima pravico, da med 12 igralci izbere enega prostega igralca – libero. Igralci v ekipi imajo naslednje vloge: bloker, sprejemalec, podajalec, korektor in libero. Pravila natančno določajo velikost igrišča, oznake, višino mreže in vrsto ter število žog, s katerimi se posamezna igra odbojke igra.⁷

— MINI IN MALA ODBOJKA:

To sta vrsti odbojke, ki sta namenjeni otrokom in mlajšim igralcem. Pri mini odbojki je poudarek na igri, tehniko pa otroci izvajajo skozi igro. Mini odbojka je namenjena začetnikom, saj je glavni namen predvsem uživanje v igri odbojke. Mini odbojka je skupinska igra dveh ekip z dvema ali več igralci. Igrišče je prilagojene velikosti 4,5 x 9 metrov. Višino mreže je dovoljeno prilagajati po sposobnostih igralcev, od 200 do 210 centimetrov. Na uradnih tekmovanjih mini odbojke ekipo sestavljajo trije igralci. Pravila mini odbojke so preprostejša in obsegajo le osnovne napake v igri.⁸

⁵ Viktor Krevsel, Odbojka, str. 7.

⁶ Prav tam.

⁷ Zmagovalni servis. Zgodovina odboje. Dostopno na: <https://www.zmagovalni-servis.si/clanek/o-odbojki---zgodovina-odbojke.html> (27. 10. 2022).

⁸ Prav tam.

Mala odbojka je namenjena tudi mlajšim igralcem. Od mini odbojke se razlikuje po višini mreže, ki je 2,1 metra, igrišče pa meri 6x12 metrov in ima označeno tudi 3-metrsko črto napadalnega polja. Mala odbojka se igra na dva dobljena niza. Postavo v polju sestavljajo štirje igralci, ki v igrišču rotirajo v skladu pravili odbojkarske igre. Tu uporaba libera ni dovoljena. Obvezen je spodnji servis in prepovedan je sprejem servisa z zgornjim odbojem, prav tako tudi odboj z odprto dlanjo/dlanema.⁹

— ODBOJKA NA MIVKI:

Odbojka na mivki je bila kot demonstracijski olimpijski šport prvič predstavljena leta 1992, od leta 1996 pa je tudi uradni olimpijski šport. Izredno priljubljena je tudi kot rekreativni šport. Pri tej vrsti odbojke je podlaga pesek (mivka), zato so igrišča za odbojko na mivki večinoma zunaj ali v prilagojenih dvoranh. Igralno polje je veliko 8 x 8 in je označeno s črtami. Ekipa ima dva igralca ali igralke. Osnovna pravila omogočajo igralcem, da se smejo postaviti kjerkoli v svojem igralnem področju, ne smejo pa se dotakniti mreže, prav tako ne smejo narediti prestopa. Žoge ne smejo odbiti več kot trikrat, vključno z dotikom žoge v bloku. Tehnične prvine so podobne prvinam dvoranske odbojke, vendar se razlikujejo v sami izvedbi.¹⁰

— ODBOJKA V SNEGU:

Podobno kot odbojka na mivki se je tudi odbojka na snegu vzknila kot rekreativna različica dvoranske odbojke. Po pravilih pa je še najbolj podobna odbojki na mivki, z izjemo točkovanja. Prvič je bila uradno predstavljena v Avstriji leta 2008, od takrat pa je pridobila že toliko privržencev, da si FIVB prizadeva, da bi jo uvrstili tudi na zimske olimpijske igre. Kot demonstracijska disciplina je bila predstavljena leta 2018 v Pjongčangu, kdaj bo pa uradno uvrščena med tekmovalne discipline, še ni znano.¹¹

⁹ Zmagovalni servis. Zgodovina odboje. Dostopno na: <https://www.zmagovalni-servis.si/clanek/o-odbojki---zgodovina-odbojke.html> (27. 10. 2022).

¹⁰ Prav tam.

¹¹ Prav tam.

— ODBOJKA ZA INVALIDE:

Odbojka je šport, ki ga z navdušenjem igrajo tudi invalidi. Invalidi igrajo dve vrsti odbojke, sedečo odbojko in odbojko na vozičkih. Sedeča odbojka ima nekatere prilagoditve, predvsem način igranja igre sede. Sedeča odbojka je postala poznana že v petdesetih letih prejšnjega stoletja in je bila že takrat zelo priljubljena tudi pri ljudeh s posebnimi potrebami različnih vrst in stopenj. Danes je to prepoznavna igra z lastno identiteto in igralno zasnovo in je tudi paraolimpijska panoga.¹²

4.2 RAZVOJ ODBOJKE V NEKDANJI JUGOSLAVIJI

Na ozemlju nekdanje Jugoslavije so odbojko najprej igrali v Makedoniji v Gevgeliji (1918), kjer so bili nastanjeni Francoski vojaki. V Srbiji so jo spoznali leta 1923, ko je v Beogradu izšel učbenik A. Brazdija: *Gimnastične igre za šole, društva i vojsku*¹³. Tam so bila napisana tudi pravila in osnove odbojke. V Sloveniji, Hrvaški in drugih predelih tedanje Jugoslavije je odbojko populariziral W. Vailand iz Kalifornije, ki je z njo seznanil učitelje telesne vzgoje. Iz Češke je odbojka leta 1924 prišla v Slovenijo, toda točnih podatkov o tem, kdo je bil začetnik odbojke na Slovenskem trenutno še nimamo. Zanesljivo pa vemo, da so leta 1926 sokolska društva že imela na javnih izletih tudi tekme v odbojki. Leta 1930 je bil v Beogradu organiziran turnir sokolske zveze v odbojki, na katerem je zmagalo sokolsko društvo iz Ljubljane.¹⁴

Med drugo svetovno vojno je bila odbojka zelo priljubljena. V Bosni so jo igrali od leta 1942, ko je bila v programu mala partizanska olimpijada. Od 18. aprila do 10. maja 1942 je bil turnir v odbojki, ki so jo igrali tudi v okupirani Ljubljani, interniranci pa v Gonarsu.¹⁵

¹² Zmagovalni servis. Zgodovina odboje. Dostopno na: <https://www.zmagovalni-servis.si/clanek/o-odbojki---zgodovina-odbojke.html> (27. 10. 2022).

¹³ Gimnastične igre za šolo, društva in vojsko.

¹⁴ Viktor Krevsel, Odbojka, str. 9.

¹⁵ Prav tam.

4.3 ZGODOVINA SLOVENSKE ODBOJKE

Kot že omenjeno, zaenkrat še ne vemo, kdo točno je bil začetnik odbojke v Sloveniji. Vemo, da so se za ta šport ogrevali sokoli, orli, skavti, gozdovniki, salezijanci in mnogi drugi. Prvi koraki segajo pravzaprav v leto 1924, ko so začeli vaditi in igrati v telovadnici Sokola-Matice. Začetki so skromni, saj so si igralci omislili najrazličnejša igrišča: na pesku, travi, lešu, parketu, betonu. Mrežo so uporabljali tako, da so igrali čez drog, bradljo, napete vrvi. Poznamo primer iz Bistre, kjer so si naredili mrežo iz žamanja. Povsod, kjer so bila sokolska telovadišča, je bilo tudi odbojgarsko igrišče, črte pa so bile narejene iz lesenih letev, ki so jih utrdili v peščeni teren. Ob kopališčih, zlasti pa ob rekah (Ljubljana, Sava, Savinja), so postavili igrišča kamor so zahajali na »trojke«, nekakšno prehodnico današnjega *volejbiča*. V času med obema vojnama in dolgo po drugi svetovni vojni so odbojko igrali tudi mnogi slovenski intelektualci (študenti). Ta jim je omogočila ohranjati emocionalno, mentalno in telesno energijo, ki so jo potrebovali pri študiju in delu. Odbojka ima v Sloveniji že 72-letno tradicijo, in skoraj vsak Slovenec se je že srečal z njo.¹⁶

V Slovenijo so odbojko pripeljali češki sokoli. V telovadnici Sokol Maribor - Matica so odbojko prvič vadili leta 1924. Odbojkarji v Maribor - Matica 1930 so bili: Cizelj, Aleš, Brunčko, Škofič, Godina, Požar, Grgič, Slavinec. Večina navedenih je bila v znameniti naraščajniški in članski vrsti dolgoletnih predvojnih odbojgarskih državnih prvakov.¹⁷

Vse do 2. svetovne vojne so jo igrali samo v sokolskih organizacijah, po vojni pa se je zaradi društva širila po večjih mestih.¹⁸

Leta 1945 so ustanovili prvo slovensko odbojgarsko ligo, v kateri je sodelovalo 14 ekip. Najboljša ekipa je bila Udarnik.¹⁹

Leta 1947 je bilo v Jugoslovanski odbojgarski ligi 6 ekip. 1. Partizan (Beograd), 2. Enotnost (Ljubljana), 3. Polet (Maribor), 4. Crvena Zvezda, 5. Slovan, 6. Mladost (Zagreb). Takrat je bila najboljša ekipa Enotnost iz Ljubljane. Zaradi uspeha tega kluba je odbojka pridobivala na priljubljenosti med mladimi na srednjih šolah in univerzah.²⁰

¹⁶ Viktor Krevsel, Odbojka, str. 11.

¹⁷ Krevsel, Ambasador z Odbojgarskega Olimpa, str. 10

¹⁸ Odbojgarska zveza Slovenije. Zgodovina. Dostopno na: https://www.odbojka.si/index.php?st=zgodovina_ozs (24.10.2022).

¹⁹ Krevsel, Ambasador z Odbojgarskega Olimpa, str. 11

²⁰ Prav tam, str. 17

Leta 1948 je bilo prve povojne olimpijske iger San Moritzu z udeležbo Slovencev. Nastopalo je veliko Jeseničanov. Tako so mladini dali vedeti, da je treba za uspehe v vsak športu garat.²¹

Leta 1949 so ustanovili Odbojkarsko zvezo Jugoslavije ali OSJ. Neposredno zatem pa tudi Odbojkarsko zvezo Slovenije ali OZS. Takrat so organizirali prvo svetovno prvenstvo v Pragi a so Jugoslaviji naredili krivico, saj ni dobila vizumov zaradi informbirojevskega spora s Sovjetsko Zvezo leto prej.²²

V prvi zvezni ligi pri moških sta bila leta 1949 klub Enotnost (Ljubljana) na 4. mestu in Polet (Maribor) na 5. mestu. Postava enotnosti je bila: Kosec, Garibaldi, Weisbacher, Slanina, Cirman, Skudnik, Šumak, Požar, Vehar, Novotny, Miklus. Pri puncah pa je v zvezni ligi bila Enotnost na 1. mestu ter Polet na 4. mestu. Postava Enotnost je bila pri puncah: T. Završnik, Kalin, Vadnal, Miklavčič, Breskvar, Magušar, Lužnik, Fišer, Zorc, Vrenk. Po svetovnem prvenstvu v Pragi se je politika ponovno začela bolj zanimati za šport. To je slabo vplivalo na motivacijo športnikov, saj niso imeli zaupanja v trenutno situacijo. Šport se je izgubljal, vendar pravi športniki niso mogli brez njega²³.

Leta 1952 je potekalo drugo svetovno prvenstvo in sicer v Moskvi, a Jugoslavija ponovno ni mogla sodelovati zaradi zapletov v zvezi z informbirojevim sporom. Posledično Jugoslovanski ekipi ponovno niso odobrili vizumov. Reprezentanca Jugoslavije je bila takrat v tako dobri formi, da bi lahko pridobila eno od medalj. To je imelo močan vpliv na motivacijo slovenskih odbojkarjev ter tudi jugoslovanskih nasploh.²⁴

Slovenski časopis je kritiziral izbor reprezentance, saj jo zapustila Slovenec Kosec in dr. Kovačević. Bila sta ena izmed najboljših v reprezentanci. Tisto leto so se med seboj pomerili tudi Slovenci in Srbi. Slovenci so z zmago dokazali, da je bila velika napaka iz reprezentance izključiti Kosca. Slovenci so imeli močno reprezentanco in so na turnirju v Ljubljani premagali Srbijo in Hrvaško. V Slovenski reprezentanci so imeli takrat zagrete navijače, svojo kulturo in identiteto.²⁵

Leta 1991, so slovenski odbojkarski klubi zadnjič nastopali v Jugoslaviji. Pripravljali so 189 treningov, 35 tekem in 16 uradnih tekem. Motivacija slovenskih odbojkarjev je bila zelo močna. Vodilna na lestvici tega leta je bila Olimpija, ki ji je sledil Kamnik nekoliko. Olimpija je bila

²¹ Krevsel, Ambasador z Odbojkarskega Olimpa, str. 18 – 19.

²² Prav tam, str. 20 – 21.

²³ Prav tam.

²⁴ Prav tam, str. 27 – 28.

²⁵ Prav tam.

prvi klub, ki je zmagala vseh 22 tekem in sicer večina 3:0, ena tekma pa 3:1 proti Rijeki. Večina športnikov v Olimpiji je bila stara 24 let. V Ljubljani je tik pred izbruhom desetdnevne vojne potekala tekma med Slovenijo in Hrvaško, a je bila predstavljena za nedoločen čas. Te tekme niso nikoli končali.²⁶

Leta 1992 so slovenski odbojkarji na olimpijskih igrah v Barceloni prvič nastopili pod zastavo samostojne Republike Slovenije. Slovenija je bila v C skupini, kjer so bile številne dobre reprezentance. Premagali so Švico, a so izgubili proti Romuniji in Madžarski. Tako so se slovenski odbojkarji borili za uvrstitev na 9. mesto.²⁷

Leta 1993 je Viktor Krevsel ponovno prevzel vodenje slovenske reprezentance in v štab pritegnil Baltiča in Turka. Predsedstvo je obljubilo za maksimalno podporo pri imenovanem projektu 1993. V tem projektu so bili glavni cilji:²⁸

1. prvi slovenski nastop leta 1993 v Montpellieru;
2. prvi nastop na kvalifikacijah na svetovno prvenstvo v Parizu;

Že maja so izvedli prve priprave v Kranjski Gori. V šestih dneh so kar 57 ur prebivali v naravi in telovadnici.²⁹

Leta 1993 je reprezentanca doživela številne poraze. Zmagali pa so proti BIH in Albaniji. Slovenci so bili ob boku ostalim olimpijskim reprezentancam in te so jih dojemale kot enakovredne. To je pozitivno vplivalo na samozavest.³⁰

Leta 1994 se je odvila zgodovinska tekma proti Belorusiji. Belorusi so pripotovali v Slovenijo, prepričani, da bodo dosegli lahko zmago. Pred tekmo so v slovenski reprezentanci ugotovili, da nimajo kapetana. Morali so igrati brez njega in zmagati prvi set. Rezultat je 9:1 in se je igralo do 15 točk. Nato je trener vzel odmor.³¹

Po odmoru je na igrišče prišel Matjaž Hafner, ki je po diagonali ciljal nasprotnike v glavo. Ti se žogi niso mogli umakniti. S tem je pokazal, da so Belorusi tudi ranljivi. Najprej so Slovenci izenačili in jih nato tudi premagali. To jih je zelo prizadelo in so posledično menjali trenerja. Slovenci pa so se vključili v evropsko prvenstvo odbojke 1995.³²

²⁶ Krevsel, Ambasador iz Odbojkarskega Olimpa, str. 27 - 28

²⁷ Prav tam, str. 130 – 131.

²⁸ Prav tam, str. 133.

²⁹ Prav tam.

³⁰ Prav tam.

³¹ Prav tam, str. 137.

³² Prav tam.

Leta 1996 je v svetu odbojka eksplodirala, saj so jo že igrali na parketu, asfaltu, snegu, travi in na pesku. Na olimpijskih igrah je prvič poleg klasične odbojke igrali tudi odbojko na pesku (*beach volley*). A spremenila se je tudi vodstvo odbojkarske reprezentance. Viktor Krevsel je predal reprezentanco Jankoviču.³³

Leta 1998 so Slovenci ponovno začeli nizati zmage. Prvi je bil Salonit, drugi Fužinar, tretji Maribor. V Sloveniji so se številni trenerji uprli mnenju, »da je trener mali otrok, ki ga je treba stalno poučevati, ker ne ve, kaj je znanost. Vedo pa tisti, ki pišejo iz zatohlih kabinetov.«³⁴

Leta 2007 so Slovenci drugič igrali na evropskem prvenstvu, ki je potekalo v Rusiji. Na prvenstvu so se uvrstili na 16. mesto. Dve leti kasneje so v Turčiji, so bili na 15. mestu.³⁵

Leta 2011 je v Avstriji in na Češkem pa je naša reprezentanca osvojila 9. mesto. Prvenstvu na Danskem in Poljskem, ko je Luka Slabe ekipo popeljal do 13. mesta.³⁶

Nato je leta 2015 sledilo prvenstvo v Bolgariji in Italiji. Na njem so se slovenski odbojkarji za vedno zapisali v zgodovino, saj so z drugim mestom dosegli največji uspeh slovenske odbojke in enega največjih uspehov slovenskega ekipnega športa. Reprezentanco je vodil Italijan Andrea, za Slovenijo pa so nastopili Alen Pajenk, Alen Šket, Mitja Gasparini, Dejan Vinčič, Jan Kozamernik, Jan Klobučar, Jani Kovačič, Danijel Koncilja, Miha Plot, Jan Pokeršnik, Gregor Ropret, Tine Urnaut, Klemen Čebulj in Uroš Pavlovič.³⁷

Na evropskem prvenstvu 2017 na Poljskem je naša vrsta osvojila 8. mesto. V letu 2018 je Slovenija s polno zasedbo nastopila v evropski ligi, septembra pa so odbojkarji nastopali na svojem prvem, zgodovinskem, svetovnem prvenstvu v Italiji in Bolgariji. Končali so na 12. mestu. V letu 2019 so slovenski odbojkarji dobili novega selektorja, Italijana Alberta Giulianijsa. V letu 2020 so bila zaradi pandemije koronavirusa vsa reprezentančna tekmovanja odpovedana, izbrana vrsta pa se je spet zbrala v letu 2021.³⁸

Slovenski odbojkarji so v letu 2021 odlično nastopili še na evropskem prvenstvu, ki so ga med 1. in 19. septembrom skupaj gostile Poljska, Češka, Finska in Estonija.³⁹

³³ Krevsel, Ambasador iz Odbojkarskega Olimpa, str. 148.

³⁴ Prav tam.

³⁵ Odbojkarska zveza Slovenije. Moška reprezentanca. Dostopno na: https://www.odbojka.si/index.php?st=50360776822&id_repke=1 (26.10.2022).

³⁶ Prav tam.

³⁷ Prav tam.

³⁸ Prav tam.

³⁹ Odbojkarska zveza Slovenije. Moška reprezentanca. Dostopno na: https://www.odbojka.si/index.php?st=50360776822&id_repke=1 (26.10.2022).

Za slovenske odbojkarje je leto 2022 minilo predvsem v znamenju domačega svetovnega prvenstva. Slednjega bi morala prvotno gostiti Rusija, a ga je bila FIVB nato primorana dodeliti Poljski in Sloveniji. Tekme 16 reprezentanc so potekale v Areni Stožice, preostale ekipe so se odvijale v Katovicah.⁴⁰

Slovenski odbojkarji so pod vodstvom novega selektorja Gheorgheja Cretuja mundial začeli z zmago proti Kamerunu, nato so jih po petih nizih premagali Francozi. Na zadnji tekmi skupnega dela so Slovenci premagali še Nemčijo. Slednji so bili nasprotniki Slovencev tudi v osmini finala, v četrtfinalu je Slovenska ekipa premagala še Ukrajino. V polfinalu v Katovicah so slovensko reprezentanco premagali Italijani ter na tekmi za tretje mesto še Brazilci. Slovenska izbrana vrsta je s 4. mestom dosegla enega največjih uspehov slovenskega ekipnega športa in največji uspeh slovenske odbojke.⁴¹

⁴⁰ Odbojkarska zveza Slovenije. Moška reprezentanca. Dostopno na: https://www.odbojka.si/index.php?st=50360776822&id_repke=1 (26.10.2022).

⁴¹ Prav tam.

5. ODBOJKA NA ŠTUKLJU

Kot so dokazali slovenski športniki v marsikateri športni disciplini, šport povezuje ljudi. Zanimalo nas je, če to velja tudi za našo šolo. Ugotovili smo, da ima naša šola bogato športno tradicijo. Takšnega mnenja sta tudi naš učitelj športa, gospod Borut Cotič ter naš ravnatelj Mirko Škundrić.

Gospod Cotič na naši šoli poučuje že triintrideset let. V svoji karieri je s šolsko ekipo sodeloval na veliko tekmovanjih v različnih športnih disciplinah in z njo dosegel številne uspehe. V intervjuju nam je v zaupal, da se je odnos do športa zelo spremenil, učenci so bili v preteklosti bolj zainteresirani za delo, telesne napore, za vadbo v šoli. Meni, da so Učenci takrat imeli boljše telesne sposobnosti. Interes učencev za odbojko je bil zelo velik. Z učenci so trenirali 2-krat, 3-krat na teden, po dve šolski uri oz. 90 minut. Na treninge je prihajalo po 20 učencev. Razdeljeni so bili v dve skupini: starejši dečki in mlajši. Trenirale so tudi dekleta, vendar posebej.⁴²

Slika 1: Šolska odbojkarska ekipa se je 8. 10. 2003 pomerila z odbojkaricami državne ženske reprezentance.⁴³

⁴² Intervju z Borutom Cotičem, 11. 11. 2022. Zapis hrani avtor.

⁴³ Šolska kronika, OŠ Leona Štuklja, knjiga 2.

Po besedah gospoda Cotiča, je šolska ekipa skozi leta dosegla veliko uspehov na področju odbojke. Bili so državni prvaki, 3-krat so osvojili 2. mesto in 2-krat 3. mestu na finalu državnega prvenstva. Bili so tudi večkratni občinski prvaki in tudi med tremi najboljšimi šolami v Mariboru. Največja tekmica je bila OŠ Toneta Čufarja, tam je treniral Peter Nošič.⁴⁴

Slika 2: Šolska odbojkarska ekipa z učiteljem Janezom Kravaričem⁴⁵

Član šolske odbojkarske ekipe je bil tudi ravnatelj, gospod Mirko Škundrič. On je začel odbojko trenirati v 6. razredu, ko je bil star 12 let. Takrat bil učitelj športa na šoli gospod Janez Kravarič. Na odbojko je presedlal po tem, ko je sedem let treniral karate. Odbojka ga je potegnila predvsem zato, ker je bila takrat najuspešnejši in najpopularnejši šport na šoli. Hkrati pa je želel slediti starejšemu bratu. V šolski ekipi je igral tri leta, od 6. do 8. razreda.⁴⁶

Gospod ravnatelj nam je zaupal, da so v 7. razredu postali državni podprvaki in nato v 8. razredu dosegli velik uspeh, ko so pod vodstvom gospoda Cotiča osvojili naslov državnih prvakov v odbojki na mivki.⁴⁷

⁴⁴ Intervju z Borutom Cotičem, 11. 11. 2022. Zapis hrani avtor.

⁴⁵ Šolska kronika, OŠ Leona Štuklja, knjiga 2.

⁴⁶ Intervju z Mirkom Škundričem, 14. 12. 2022. Zapis hrani avtor.

⁴⁷ Prav tam.

Enako potrjuje tudi gospod Cotič, saj je šolska ekipa je tekmovala tudi na klubskem prvenstvu, kot odbojkarški klub Maribor, kjer so osvojili 3. mesto. Najbolj ponosen na to, da je šolska ekipa osvojila naslov Državni prvaki Slovenije. Prav tako so dosegli tudi druge uspehe: 2. mesto na državnem prvenstvu Jugoslavije, 1. in 2. mesto na državnem prvenstvu odbojka na mivki v Izoli. Kot že povedano, je naslov državnih prvakov osvojila 2. ekipa za katero je igral tudi sedanjí ravnatelj, gospod Škundrić.⁴⁸

Po besedah gospoda Cotiča, je na profesionalni poti je samo en nekdanji član šolske ekipe. Nejc Zemljak je profesionalni igralec odbojke na mivki. Veliko bivših učencev pa je igralo za Maribor: ravnatelj, Jure Oblak, Miha Kuntu in drugi, Za Kamnik je igral Aleš Polončič. Veliko jih je igralo za okoliške klube v 2. slovenski ligi. Nejc Zemljak je skupaj z Tinetom Urnautom osvojil 2. mesto na svetovnem prvenstvu mladincev.⁴⁹

Tudi gospod Škundrić nam je zaupal, da je po svojem času v šolski ekipi šel skozi vse selekcijske ekipe Odbojkarškega kluba Maribor (od male odbojke, do članske ekipe). Prav tako je igral pri ekipah Fram, Turbina, od leta 2013, ko se je ustanovil klub PRO Volley, pa v 1. B državni ligi.⁵⁰

Slika 3: Naši učenci se na polfinalnem turnirju občinskega prvenstva.⁵¹

⁴⁸ Intervju z Borutom Cotičem, 11. 11. 2022. Zapis hrani avtor.

⁴⁹ Prav tam.

⁵⁰ Intervju z Mirkom Škundrićem, 14. 12. 2022. Zapis hrani avtor.

⁵¹ Odbojkarji v polfinalu: Šolska kronika, OŠ Leona Štuklja, knjiga 4.

V času svojega aktivnega delovanja v omenjenih ekipah, je gospod Škundrić delal kot učitelj na naši šoli. Ob delu je vodil tudi interesno dejavnost – odbojko. S tem je želel učencem še dodatno približati ta šport. Po njegovih besedah, je bila dejavnost priljubljena, saj se je prijavilo veliko učencev.⁵²

Gospod Cotič meni, da je priljubljenost odbojke v zadnjih letih padla. Pravi, da je trenutno najbolj priljubljen šport nogomet. Naš sogovornik nam je povedal, da moška odbojkarska ekipa v zadnjih letih ni dosegla večjih uspehov. 1-krat se je uvrstila med 4 najboljše ekipe v Mariboru. Medtem je bila ženska ekipa osvojila naslov občinskih prvakov. Uvrstile so se tudi v polfinale državnega prvenstva in Dosegle 2. mesto na občinskem tekmovanju iz odbojke na mivki.⁵³

Prav tako so se učenke 5. 12. 2015 udeležile četrtfinala občinskega prvenstva v odbojki. Turnir je potekal na OŠ Rada Robiča Limbuš kjer so jih je premagala domača ekipa. Izgubile so tudi proti ekipam OŠ Draga Kobala in OŠ Franceta Prešerna.⁵⁴

Slika 4: Odbojkarice v četrtfinalu⁵⁵

⁵² Intervju z Mirkom Škundrićem, 14. 12. 2022. Zapis hrani avtor.

⁵³ Intervju z Borutom Cotičem, 11. 11. 2022. Zapis hrani avtor.

⁵⁴ Odbojkarice v četrtfinalu: Šolska kronika, OŠ Leona Štuklja, knjiga 4.

⁵⁵ Prav tam.

Kljub temu, da odbojka danes na šoli ni več tako priljubljena, kot nekoč, še je vedno precej aktualna. V sodelovanju z odbojkarsko zvezo Slovenije in Odbojgarskim klubom PRO Volley je v ponedeljek, 27. 5. 2019, od 13. ure na šoli potekala velika promocijska akcija Evropskega prvenstva v odbojki (2019), ki je premierno potekalo tudi na slovenskih tleh. V sklopu dogodka so bila šolo predstavljena mini odbojkarska igrišča kjer so lahko učenci šole in obiskovalci prikazali svoje odbojkarsko znanje. Na ogled je bila postavljena tudi uradna žoga prvenstva, šolo so obiskali tudi nekateri reprezentanti, ki so se družili z mladimi nadobudneži ter jih učili odbojgarskih prvih.⁵⁶

Tudi gospod Škundrić meni, da je popularnost odbojke na šoli padla, ker so v ospredje prišli drugi športi (npr. nogomet in košarka). Ob odmevnih klubskih ali reprezentančnih uspehih popularnost spet malo naraste, a nato spet usahne. Želi si, da bi odbojka ponovno zasedla pomembno mesto med našimi učenci. Po drugi strani pa je vesel za vsakega otroka, ki se ima možnost športno udeleževati ter tako krepi svoj duh in svoje telo, bodisi na tekmovanjih ali na treningih.⁵⁷

Gospoda ravnatelja smo povprašali tudi o tem, kakšna je po njegovem mnenju povezava med športom na šoli in pripadnosti šolo. Povedal nam je, da je sam pripadnost šoli in ponos, da je del nje, najbolj čutil ravno na tekmovanjih, kjer so lahko zastopali svojo šolo. Spomini nabito polne šolske telovadnice, učencev in delavcev šole kako navijajo in dihajo kot eno za uspeh šole mu bodo za večno ostali. Želi si, da bi vsak učenec vsaj enkrat v času šolanja izkusil ta občutek pripadnosti in vzpodbude, kot so ga tedaj oni. Seveda so po uspehih bili igralci še kar nekaj časa »glavni« na šoli.⁵⁸

⁵⁶ Šolska kronika, OŠ Leona Štuklja, knjiga 5.

⁵⁷ Intervju z Mirkom Škundrićem, 14. 12. 2022. Zapis hrani avtor.

⁵⁸ Prav tam.

Po besedah gospoda ravnatelja imajo učenke in učenci radi šport, radi se družijo in so del nečesa. Po drugi strani pa je v današnjem času veliko dejavnikov oz. distrakcij, ki jih lahko odvrnejo od zdravih navad. Šport, sploh tekmovalni, od osebe veliko zahteva, a tudi veliko da. Splošno znano je, da so kognitivne sposobnosti tesno povezane z motoričnimi, zato je treba oboje urediti in se posvetiti tako enemu kot drugemu z namenom doseči ravnovesje, ki ga v življenju potrebujemo. Morda se tudi pri mladini pojavlja prezgodnje specializacija oz. odločanja za samo en šport. Ravnatelj meni, da bi morali otroci vsaj do 12. leti spoznavati več različnih športov, jih preizkusiti in se šele na to odločiti v katerega bodo vložili več svojega časa in energije.⁵⁹

Za konec pa smo gospoda ravnatelja še povprašali, če ima kakšno sporočilo za mlade športnike na naši šoli in širše. Povedal nam je, da si želi, da si skozi šport pridobijo pomembne izkušnje za življenje. Tu predvsem misli na borbenost, »fair-play«, tovarštvo, sodelovanje in kako se odzvati v stresnih situacijah. To so stvari, ki jih srečamo v vseh sferah življenja in te vrednote nam športnikom pridejo zelo prav. Najbolj pomembno pa je, da, ne glede na to, ali se športa lotimo tekmovalno ali samo rekreativno, do njega ohranimo ljubezen in zavedanje, da je to konec koncev igra za katero smo se odločili, ker v njih vzbujamo veselje in pozitivna čustva.⁶⁰

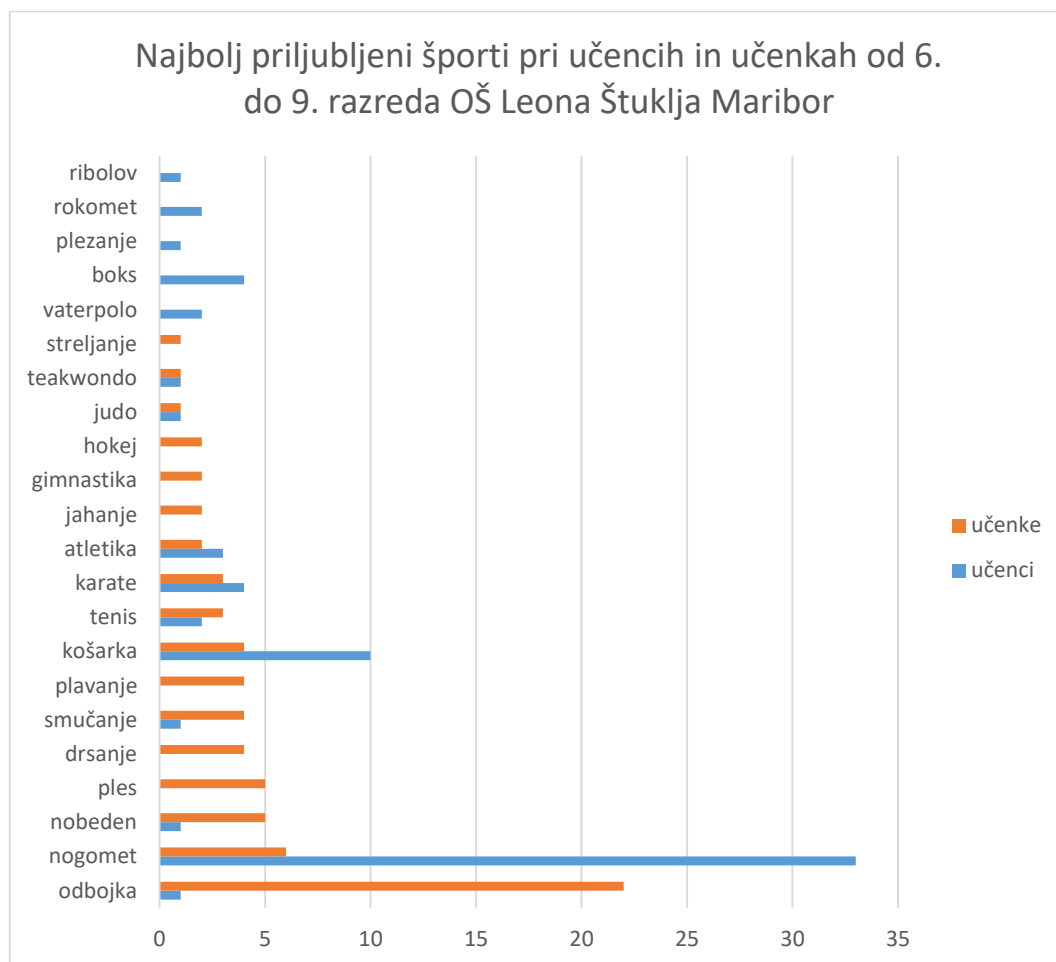
⁵⁹ Intervju z Mirkom Škundričem, 14. 12. 2022. Zapis hrani avtor.

⁶⁰ Prav tam.

5.1 ANALIZA ANKETE O ŠPORTU NA NAŠI ŠOLI

Med učenci od 6. do 9. razreda smo izvedli anketo, na podlagi katere smo skušali ugotoviti mnenje učencev glede priljubljenosti športov danes in pred 20. leti. Ankete so bile sestavljene iz 4 vprašanj in dveh utemeljitev. Od 128 anketirancev je bilo anketiranih 63 učencev in 65 učenek od 6. do 9. razreda na Osnovni šoli Leona Štuklja Maribor.

S prvim vprašanjem nas je zanimalo, kateri je najljubši šport anketirancev. Najbolj popularni športi med anketiranci so nogomet (39), odbojka (23) in košarka (14). Pri učencih sta bila nogomet (33) in košarka (10) izrazito bolj popularna od ostalih športov. Pri učenkah pa je najbolj popularna odbojka (22).

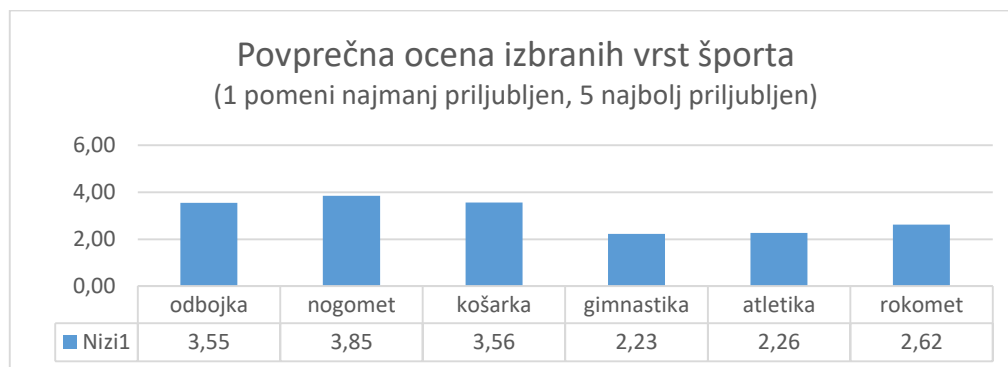

Graf 1: Najbolj priljubljeni športi med učenci in učenkami od 6. do 9. razreda OŠ Leona Štuklja Maribor. Nekateri so na zastavljeno vprašanje podali dva odgovora.

	učenci	učenke
odbojka	1	22
nogomet	33	6
nobeden	1	5
ples		5
drsanje		4
smučanje	1	4
plavanje		4
košarka	10	4
tenis	2	3
karate	4	3
atletika	3	2
jahanje		2
gimnastika		2
hokej		2
judo	1	1
teakwondo	1	1
streljanje		1
vaterpolo	2	
boks	4	
plezanje	1	
rokomet	2	
ribolov	1	
SKUPAJ	67	71

Tabela 1: Najbolj priljubljeni športi pri učencih in učenkah od 6. do 9. razreda OŠ Leona Štuklja Maribor. Nekateri so na zastavljeno vprašanje podali dva odgovora.

Pri drugem vprašanju so anketiranci ocenjevali športe s številkami od 1 (najmanj priljubljen) do 5 (najbolj priljubljen). Podani športi so bili: odbojka, nogomet, košarka, gimnastika, atletika in rokomet. Glede na povprečje je med podanimi vrstami športa najbolj popularen nogomet (3,85), nato pa košarka(3,56) in odbojka (3,55).

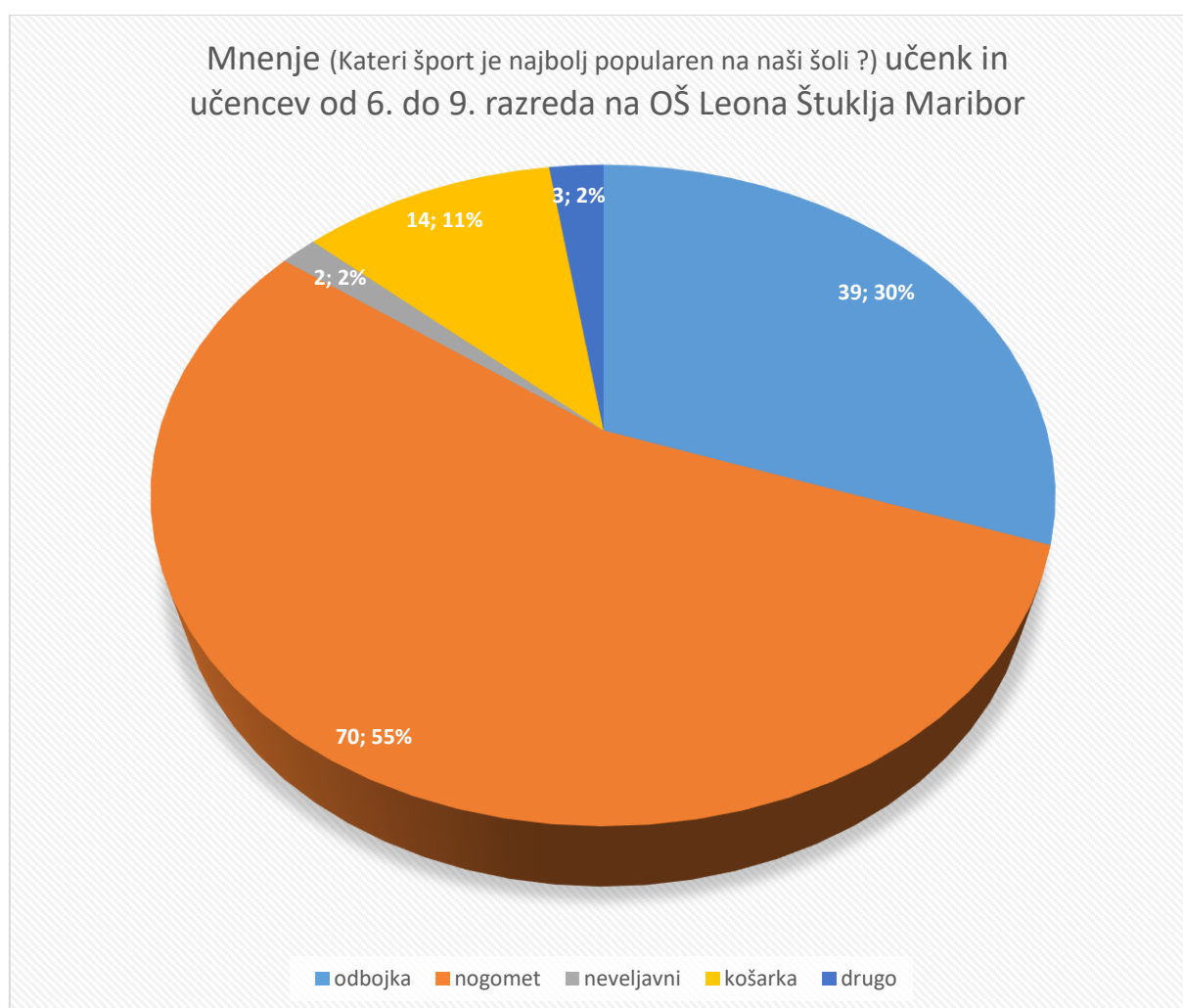

Graf 2: Povprečna ocena izbranih vrst športa.

Pri tretjem vprašanju nas je zanimalo, kateri je po mnenju anketirancev najbolj priljubljen šport na šoli in zakaj tako mislijo. Izbirali so lahko med nogometom, košarko, odbojko in drugo ter napisali, kateri šport. Učenci in učenke pa so pod vprašanje: zakaj meniš tako? Pisali so:

Ker ga večina trenira (nogomet). Ker je najbolj priljubljen šport na svetu ter ga vsi igrajo in trenirajo (nogomet). Zato ker se ga je zelo lahko naučiti in ga lahko igramo s prijatelji (odbojka). Ker ima šola svoj klub (odbojka). Ker se veliko ljudi vključuje v atletska tekmovanja (drugo – atletika).

Po mnenju učencev in učenk je danes najbolj priljubljen šport nogomet (70 glasov), sledi odbojka (39 glasov), nato košarka (14 glasov).

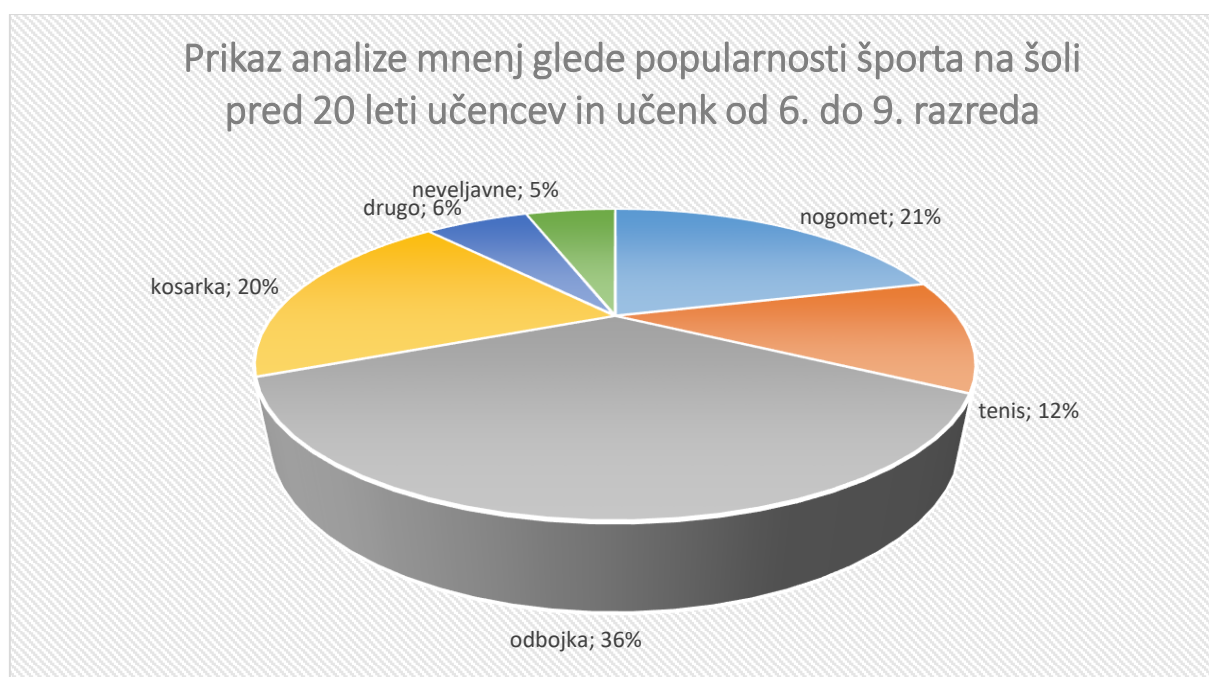
Graf 3: Mnenje učenk in učencev o najbolj priljubljenem športu na naši šoli danes.

Četrto vprašanje pa se je glasilo: Kaj meniš kateri šport pa je bil najbolj popularen pred približno 20 leti? Zakaj meniš tako?

Možni odgovori so bili nogomet, tenis, košarka, odbojka in drugo.

Najbolj je po mnenju bila popularna odbojka (36%), nogomet (21%), košarka (20%), tenis (12%) in drugo (6%) ter nekaj neveljavnih (5%).

Pod zakaj meniš tako pa so bili odgovori: ker nam je učitelj športa to povedal pri telovadbi (odbojka), ker moj ata rad igra košarko (košarka), ker je bil Leon Štukelj gimnastik (drugo – gimnastika), ker imamo trenerja odbojke.

Graf 4: Mnenje današnjih učenk in učencev o popularnosti športov na šoli pred 20 leti.

Rezultati ankete so potrdili naša predvidevanja, da je danes najbolj priljubljen šport na naši šoli nogomet. Zanimivo je da je na drugem mestu odbojka, saj smo menili, da bi glede na trenutno popularnost, to lahko bila košarka. V glavnem ugotavljamo, da so ekipni športi veliko bolj priljubljeni, kot posamezni. Hkrati nam je zanimiv podatek, da učenci vedo, da je v preteklosti bila odbojka veliko bolj priljubljena kot danes.

6. ZAKLJUČEK

Šport ima v naši družbi posebno mesto. Malokatera stvar tako poveže ljudi, tako na državni, kot tudi na lokalni ravni. V zadnjih letih smo bili deležni, kako je celotna država dihala z našimi športniki, ki so na različnih športnih tekmovanjih dosegali odlične rezultate. Zato ni presenetljivo, da je tudi na naši šoli tako.

Mladi raziskovalci smo se ob raziskovanju te zanimive tematike naučili, kako izdelati smiselno in zaokroženo nalogo, kako uporabimo literaturo in zgodovinske vire, ter kako vse to povežemo v smiselno celoto. Skozi to smo se tudi naučili, kako pripraviti intervju in tega tudi analizirati ter smiselno vključiti v vsebino naloge.

Skozi raziskavo smo ugotovili, da lahko nekatere hipoteze potrdimo v celoti, druge pa le delno, nekatere pa ovržemo. Potrjujemo, da je šolska odbojbarska ekipa v preteklosti dosegala dobre rezultate. Žal danes ekipa zdaleč ne dosega tako dobrih rezultatov, sploh moška. Potrdimo lahko tudi hipotezo, da je šport pomemben za krepitev pripadnosti šoli, kar je potrdil gospod ravnatelj, pa tudi mi učenci, ki velikokrat navijamo za svojo ekipo. Delno lahko potrdimo tudi hipotezo, da je odbojka tudi danes eden izmed najbolj priljubljenih športov. Ugotavljamo namreč, da je priljubljena med učenkami, medtem ko med učenci prednjači nogomet.

Za konec bi se mladi raziskovalci želeli zahvaliti vsem, ki so si vzeli čas in rešili našo anketo, posebej pa bi se želeli zahvaliti še gospodu Cotiču in gospodu Škundriču, da sta z nami delila svoje spomine.

7. VIRI IN LITERATURA:

LITERATURA

- Viktor Krevsel, Ambasador iz Odbojkarskega Olimpa, Ljubljana 2002;
- Viktor Krevsel, Odbojka, Ljubljana 1997.

VIRI

- Šolska kronika, OŠ Leona Štuklja, knjiga 2;
- Šolska kronika, OŠ Leona Štuklja, knjiga 4;
- Šolska kronika, OŠ Leona Štuklja, knjiga 5.

SPLETNI VIRI

- Odbojkarska zveza Slovenije. Moška reprezentanca. Dostopno na: https://www.odbojka.si/index.php?st=50360776822&id_repke=1 (26.10.2022);
- Odbojkarska zveza Slovenije. Zgodovina. Dostopno na: https://www.odbojka.si/index.php?st=zgodovina_ozs_(24.10.2022);
- Wikipedija: William G. Morgan. Dostopno na: https://en.wikipedia.org/wiki/William_G._Morgan (30. 10. 2022);
- Zmagovalni servis. Zgodovina odboje. Dostopno na: <https://www.zmagovalni-servis.si/clanek/o-odbojki---zgodovina-odbojke.html> (27. 10. 2022).

USTNI VIRI:

- Borut Cotič, intervju opravljen 11. 11. 2022. Zapis hrani avtor.
- Mirko Škundrić, intervju opravljen 14. 12. 2022. Zapis hrani avtor.

8. PRILOGE:

PRILOGA 1:

Intervju z Borutom Cotičem. 10.11.2022. Zapis hrani avtor

1. Kako dolgo poučujete šport na naši šoli?

Na naši šoli poučujem 33 let.

2. Se vam zdi, da se je odnos do športa od takrat, ko ste začeli poučevati, do danes spremenil?

Odnos do športa se je zelo spremenil, učenci so bile takrat bolj zainteresirani za delo, telesne napore, za vadbo v šoli.

Imeli boljše telesne sposobnosti.

3. Kakšno je bilo zanimanje za odbojko v primerjavi z danes?

Interes učencev za odbojko je bil zelo velik. Z učenci smo trenirali 2-krat, 3-krat na teden, po dve šolski uri oz. 90min. Na treninge je prihajalo po 20 učencev. Razdeljeni so bili v dve skupini: starejši dečki in mlajši.

Trenirale so tudi dekleta, vendar posebej.

4. Kakšne uspehe je dosegala naša šola pa področju odbojke?

Dosegli smo veliko uspehov na področju odbojke: državni prvaki, 3-krat 2. in 2-krat 3. na finalu državnega prvenstva. Večkratni občinski prvaki. Bili smo med tremi najboljšimi šolami v Mariboru. Največja konkurenčna šola je bila OŠ Toneta Čufarja, tam je treniral Peter Nošič. Šolska ekipa je tekmovala tudi na klubskem prvenstvu, kot odbojkerski klub Maribor, kjer smo osvojili 3. mesto.

5. Kateri je po vašem mnenju bil največji uspeh šolske odbojkarske ekipe?

Najbolj ponosen sem nad tem, da smo bili Državni prvaki Slovenije. Ponosen sem tudi na ostale uspehe kot so: 2. mesto na državnem prvenstvu Jugoslavije, 1. in 2. mesto na državnem prvenstvu odbojka na mivki v Izoli. Državni prvak je bila 2. ekipa za katero je igral ravnatelj.

6. Je veliko nekdanjih učencev – igralcev v šolski ekipi, kasneje postalo profesionalni športniki? Veste morda, kje so igrali / igrajo?

Na profesionalni poti je samo eden. Nejc Zemljak je profesionalni igralec za odbojko na mivki.

Veliko jih je igralo za Maribor: ravnatelj, Jure Oblak, Miha Kuntu... Za Kamnik je igral Aleš Polončič. Veliko jih je igralo za okoliške klube v 2. slovenski ligi.

Nejc Zemljak je skupaj z Tinetom Urnautom osvojil na svetovnem prvenstvu mladincev 2. mesto.

7. Kakšno je zanimanje za odbojko danes? Je šolska ekipa v zadnjih petih letih dosegla kakšne večje uspehe? Katere?

Zanimanje za odbojko je padlo. Moška ekipa ni dosegla večjih uspehov, 1-krat se uvrstila med 4 najboljše v Mariboru. Smo pa z žensko ekipo bili občinski prvaki. Uvrstile so se tudi v polfinale državnega prvenstva. Dosegli smo 2. mesto na občinskem tekmovanju iz odbojke na mivki.

8. Kateri šport je po vašem mnenju danes najbolj priljubljen med učenci naše šole?

Najbolj priljubljen šport med učenci naše šole je nogomet.

PRILOGA 2:

Intervju z ravnateljem Mirkom Škundričem, dne 14. 12. 2022. Zapis hrani avtor.

1. Pri kateri starosti ste pričeli s treniranjem odbojke?

S treningi odbojke sem začel v 6. razredu (pri 12.letih) ravno na naši šoli pod vodstvom g. Janeza Kravariča, ki je bil na šoli učitelj športa.

2. Zakaj ste si izbrali ravno odbojko?

Na odbojko sem presedlal po tem, ko sem 7 let treniral karate. Kljub temu, da sem bil v karateju zelo uspešen, sem odbojko sprva začel trenirati, ker je bila takrat najbolj popularen in uspešen šport na naši šoli in tudi zaradi starejšega brata, ki se mu želel slediti. Všeč mi je bila tudi ekipna atmosfera in duh, ki ga v karateju, kot individualnem športu, nisem izkusil v tolikšni meri.

3. Koliko let ste bili v šolski ekipi?

V šolski ekipi sem igral 3 leta, od 6. do 8. razreda.

4. Ste dosegli vidne rezultate s šolsko ekipo? Na katere ste najbolj ponosni?

V času mojega igranja smo v 6. in 8.razredu smo bili državni podprvaki. V 7. razredu smo bili državni podprvaki v odbojki na mivki, veliki met pa nam je uspel, ko smo v 8. razredu postali državni prvaki v odbojki na mivki pod vodstvom g. Boruta Cotiča.

5. Ste igrali odbojko tudi v ekipah izven šole? Če ste, v kateri?

Šel sem skozi vse selekcijske ekipe OK Maribor (od male odbojke do članske ekipe), kasneje igral še pri ekipah Turbine, Frama, leta 2013 pa sem ustanovil klub PRO Volley s katerim smo igrali celo v 1.B državni ligi.

6. Na kateri dosežek oz. uvrstitev na tekmovanju ste še posebej ponosni?

Ponosen sem na to, da sem bil član državne reprezentance tako v karateju, kot tudi v odbojki (kadeti, mladinci). Z OK Maribor smo bili takrat 3. v državi, igrali v evropskih pokalih. Z ekipo PRO Volley smo se iz 3. lige - vzhod uspeli uvrstiti v 1.B državno ligo kar je bil pravi mali čudež. V vsem letih je bilo toliko tekem, da bi težko izbral samo eno. Bilo je veliko zmag in tudi porazov, predvsem pa veliko izzivov in izkušenj, ki ti ne koristijo samo pri športu, ampak tudi v življenju na sploh.

7. Ali ste bili tudi trener na naši šoli v odbojki?

Ko sem na šoli deloval še kot učitelj, sem vodil interesno dejavnost, kjer sem skušal odbojko približati učencem in učenkam različnih starosti. Vesel sem, da se jih je veliko prijavilo in se tako naučilo ter bolje spoznalo ta lep šport.

8. Menite, da se je popularnost odbojke na šoli spremenila, v primerjavi s časom ko ste bili sami del šolske ekipe?

Žal menim, da je popularnost odbojke na šoli padla, saj so v ospredje prišli drugi športi (npr. nogomet in košarka). Ob odmevnih klubskih ali reprezentančnih uspehih popularnost spet malo naraste, a nato spet usahne. Želel bi si, da bi odbojka ponovno zasedla pomembno mesto med našimi učenci. Po drugi strani pa sem vesel za vsakega otroka, ki se ima možnost športno udeleževati ter tako krepi svoj duh in svoje telo, bodisi na tekmovanjih ali na treningih.

9. Kakšna je po vašem mnenju povezava med športom na šoli in pripadnostjo šoli?

Sam sem pripadnost šoli in ponos, da sem del nje, najbolj čutil ravno na tekmovanjih, kjer smo lahko zastopali svojo šolo. Spomini nabito polne šolske telovadnice, učencev in delavcev šole kako navijajo in dihaajo kot eno za uspeh šole mi bodo za večno ostali. Želel bi si, da bi vsak učenec vsaj enkrat v času šolanja izkusil ta občutek pripadnosti in vzpodbude, kot smo ga tedaj mi. Seveda smo po uspehih bili igralci še kar nekaj časa »glavni« na šoli. :)

10. Kakšno je vaše razmišljanje o trenutnem stanju športa na naši šoli in med osnovnošolci nasploh?

Učenke in učenci imajo radi šport, radi se družijo in so del nečesa. Po drugi strani pa je v današnjem času veliko dejavnikov oz. distrakcij, ki jih lahko odvrnejo od zdravih navad. Šport, sploh tekmovalni, od osebe veliko zahteva, a tudi veliko da. Splošno znano je, da so kognitivne sposobnosti tesno povezane z motoričnimi, zato je treba oboje uriti in se posvetiti tako enemu kot drugemu z namenom doseči ravnovesje, ki ga v življenju potrebujemo. Morda se tudi pri mladini pojavlja prezgodnje specializacija oz. odločanja za samo en šport. Menim, da bi morali otroci vsaj do 12. leti spoznavati več različnih športov, jih preizkusiti in se šele na to odločiti v katerega bodo vložili več svojega časa in energije.

11. Imate morda kakšno sporočilo za mlade športnike na naši šoli?

Želim si, da si skozi šport pridobijo pomembne izkušnje za življenje. Tu predvsem mislim na borbenost, fair-play, tovarštvo, sodelovanje in kako se odzvati v stresnih situacijah. To so stvari, ki jih srečamo v vseh sferah življenja in te vrednote nam športnikom pridejo zelo prav. Najbolj pomembno pa je, da, ne glede na to, ali se športa lotijo tekmovalno ali samo rekreativno, do njega ohranijo ljubezen in zavedanje, da je to konec koncev igra za katero so se odločili, ker v njih vzbuja veselje in pozitivna čustva.

PRILOGA 3:

Anketa, ki smo jo razdelili učencem od 6. do 9. razreda:

Anketa o priljubljenosti športov na OŠ Leona Štuklja Maribor

Pozdravljen/a!

Sva učenca 9. razreda. Pripravljava raziskovalno nalogo o odbojki na naši šoli in naju zanima tudi tvoje mnenje o tem, kateri šport ti je najljubši in kateri je danes na šoli, po tvojem mnenju, najbolj priljubljen. Anketa je anonimna.

Najlepša hvala za odgovore.

Razred: _____ Spol : _____

1. Kateri šport imaš najraje?

2. Oceni športe od ena do pet po priljubljenosti (1= najmanj priljubljen) in (5= najbolj priljubljen). Napiši na črto.

a) Odbojka	_____
b) Nogomet	_____
c) Košarka	_____
d) Gimnastika	_____
e) Atletika	_____
f) Rokomet	_____

3. Kaj meniš kateri šport je danes naj bolj popularen na šoli? Obkroži oz. napiši.

a) Nogomet	
b) Košarka	
c) Odbojka	
d) Drugo:	_____

Zakaj meniš tako?

4. Kateri šport po tvojem mnenju je bil popularen na šoli pred približno 20 leti?

- a) Nogomet
- b) Tenis
- c) Odbojka
- d) Košarka
- e) Drugo

Zakaj meniš tako?
